

по їх ліцензуванню та акредитації, поряд з державним замовленням існує контрактна форма навчання тощо.

Розвиток будь-якої країни, рівень життя її населення визначаються рівнем розвитку і якістю освіти та науки. Особливо гостро це питання постало в наш час, коли суспільство хвилює питання адаптації до Європейського світового простору. Важливою умовою підвищення якості підготовки майбутніх фахівців є удосконалення форм і методів контролю якості викладання дисциплін та навчальних досягнень студентів.

Література

1. Законодавство України про освіту. Збірник законів. – К.: Парламентське видавництво, 2002. – 159 с.
2. Медвідь Л. А. Історія національної освіти і педагогічної думки в Україні / Л. А. Медвідь. – К.: Вікар, 2003. – 335 с.

УДК 316.485:378.1(043.2)

Ніколаєнко Я. М., Цар В. В., студенти,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Череватюк В. Б., к.і.н., доцент

РОЛЬ «ЮРИДИЧНОЇ КОНФЛІКТОЛОГІЇ» В ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ЮРИСТІВ

У сучасних умовах важливим елементом юридичної практики стає пошук шляхів вирішення правових конфліктів. Загальновідомо, що підґрунтям виникнення юридичного конфлікту може бути лише сфера тих суспільних відносин, що вже охоплені правовим регулюванням або потребують врегулювання нормами права, визначаючи міру можливої й необхідної поведінки учасників відносин. Крім того, породження юридичних конфліктів пов'язане з юридичними фактами, тобто передбаченими законом життєвими обставинами й фактами, що слугують підставою виникнення правовідносин. При цьому наслідки юридичних конфліктів стають юридичними фактами нової якості. Конфліктність сучасного суспільства ще раз доводить значимість та актуальність вивчення та аналізу різного типу конфліктів, зокрема і юридичних. Якщо вдатись до аналітики і узагальнення історичного досвіду, то можна констатувати, що виникнення й розвиток права первинно пов'язане з визріванням і конкуренцією численних і різноманітних соціальних інтересів і потреб, у тому числі з прагненням соціуму, індивідів до справедливості, гармонії і стабільності, до зменшення соціальної напруги й суперечок. Владно-

примусова природа права розкриває специфіку його соціального призначення як особливого державного регулятора суспільних зносин будь-якого характеру – як стабільних, конструктивних, так і конфліктних. Здійснення глибоких державно-правових перетворень в Україні супроводжується не тільки загостренням соціально-правових протиріч, поширенням юридичних колізій, а й посиленням конфліктів правової дійсності. Наявність цих тенденцій підкреслює, якого великого значення набуває вивчення майбутніми юристами конфліктології.

Сьогодні юристи опинилися в складній ситуації: знання лише правових норм явно недостатньо для успішної професійної діяльності. Пошук різних шляхів у вирішенні правових конфліктів стає важливим елементом юридичної практики. Ця обставина є стимулом звернення юристів до «Юридичної конфліктології». А в якості специфічного різновиду конфліктів, що зачіпають сферу правових відносин, можуть бути виділені конфлікти, що стосуються, наприклад, кримінально-правової сфери, або кримінальні конфлікти. Кримінальний конфлікт, звичайно, специфічний насамперед своїм результатом або завершальною стадією, але це, втім, нерідко характеризує особливості його виникнення та розвитку. Насильницький злочин або серія таких злочинів, що завершують кримінальний конфлікт, є результатом і проявом особливих механізмів динаміки конфлікту [2, с. 161].

Оволодіння юристами основними методами управління та вирішення конфліктів у правовій сфері є однією з перспективних сторін їх професійного вдосконалення. Російські правознавці на початку 1990-х рр. одними з перших приступили до вивчення конфліктів у правовій сфері і сьогодні активно розвивають юридичну конфліктологію, яка покликана розробити теорію юридичного конфлікту на базі загальної конфліктології, загальної теорії та соціології права, а також загальної та юридичної психології [1, с. 91].

«Юридична конфліктологія» – це наукова дисципліна, предметом якої є закономірності виникнення, розвитку і завершення юридичних конфліктів різних видів, форми їх конструктивного вирішення та попередження в рамках правової системи суспільства [3, с. 84]. Більшість дослідників вважає, що «Юридична конфліктологія» як наукова і навчальна дисципліна, що розвивається, має бути представлена такими рівнями знань, як теоретичний і прикладний.

Теоретичний рівень – це безпосередньо наукові теорії і знання закономірностей розвитку і специфічних властивостей конфлікту, отримані науковими методами. Зазначені знання повинні бути спрямовані на серйозний розвиток прикладного рівня «Юридичної конфліктології». Якщо

на теоретичному рівні конфлікти досліджуються в більшій мірі як природний процес, то на прикладному завдання полягає в тому, щоб цей природний процес направити в деяке русло, обмежуючи його нормативними законами і соціальними нормами.

Прикладний рівень – це різні технології та практика їх застосування. У свою чергу, він теж складається з двох рівнів: технологічного і практичного. На технологічному розробляються технології формування певних програм, за якими діє суб'єкт (група) в конфлікті, а також технології боротьби, конкуренції, конфронтації, суперництва, переговорів, маніпулювання, профілактики, управління та вирішення конфліктів. На практичному рівні здійснюється реальний вплив на конкретні конфлікти і конфліктні ситуації. У рамках «Юридичної конфліктології» має знайти місце вивчення різних типів конфліктних зіткнень. Їх знання допоможе оволодіти різними методиками врегулювання і профілактики конфліктів, отримати конкретне уявлення про примирні процедури та інші способи вирішення протистоянь, що дозволяють привести учасників трудових спорів, майнових позовів, інших юридичних конфліктів до згоди.

Таким чином, слід бути завжди готовим до характеристики й оцінки відповідних стилів протиборчої поведінки, до створення і підтримання в конкретних конфліктних правових відносинах культури спілкування, взаєморозуміння і співпраці. Необхідно навчитися не тільки розпізнавати й аналізувати конфлікти, передбачати їх наслідки, але й управляти ними, чітко уявляючи завдання і функції такого управління. Саме така основна мета навчальної дисципліни «Юридична конфліктологія».

Література

1. Герасіна Л. М. Проблеми правої конфліктології: феноменологічний, гносеологічний та праксеологічний аналіз: Монографія / М. Панов – Х.: Право, 2004. – 112 с.
2. Неледва Н. В. Відновне правосуддя як спосіб розв'язання кримінально-правового конфлікту / Н. Неледва // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. – 2011. – № 2. – С. 160-163.
3. Іванов В. М. Юридична конфліктологія: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. М. Іванов, О. В. Іванова. – К.: МАУП, 2004. – 224 с.